

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 16172 posłów Dariusza Mateckiego i Zbigniewa Ziobry z 30 marca 2026 roku w sprawie ewentualnego wywierania nacisków na samorządy w zakresie polityki migracyjnej poprzez groźby ograniczenia finansowania ze środków unijnych, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: MKiDN) jest Instytucją Pośredniczącą dla Działania 7.1. Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (dalej: FEnIKS) jest odpowiedzialne m.in. za ocenę i wybór projektów do dofinansowania. Instytucją Zarządzającą całym Programem FEnIKS jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: IZ).

Uwagi Komisji Oceny Projektów (działającej w MKiDN), formułowane na etapie oceny wniosków o dofinansowanie i dotyczące przyjmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego uchwał dotyczących tworzenia ośrodków dla imigrantów oraz mechanizmów relokacji w ramach polityki migracyjnej Unii Europejskiej, były kierowane do jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury lub instytucji kultury współprowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego występujących w roli podmiotów ubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS). Ww. uwagi wynikały wprost z zaleceń Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej z 18 listopada 2025 r. W piśmie tym IZ zwraca uwagę na konieczność monitorowania przez wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu aktów prawa miejscowego (w tym uchwał) albo stanowisk przeciwko lokalizowaniu na ich terenie różnego typu ośrodków dla cudzoziemców/migrantów. Zgodnie ze stanowiskiem IZ takie działania, jako potencjalnie dyskryminacyjne w rozumieniu art. 9 ust. 3 rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060 lub stanowiące naruszenie Karty praw podstawowych, muszą być przedmiotem oceny projektu ubiegającego się o wsparcie ze środków UE.

Ad 2.

Wnioski o dofinansowanie podlegają ocenie w kryteriach oceny, które zatwierdza Komitet Monitorujący FEnIKS (powołany na mocy Zarządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z 25 listopada 2022 r.). Komitet Monitorujący jest niezależnym organem opiniodawczo-doradczym odpowiedzialnym za monitorowanie wdrażania programu,

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2449468.10825554.10290093

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

zatwierdza m.in. metodykę i kryteria stosowane przy ocenie i wyborze projektów do dofinansowania w ramach FEnIKS. Instytucje przeprowadzające ocenę są zobligowane do stosowania wprost kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący oraz wytycznych, rekomendacji itp. wydawanych przez IZ.

W ramach programu FEnIKS każdy wniosek w zakresie priorytetów I-VII jest oceniany tymi samymi kryteriami horyzontalnymi oraz kryteriami specyficznymi dla danego działania/typu projektu. Kryteria horyzontalne to zbiór wspólnych kryteriów do oceny wszystkich projektów w programie w zakresie priorytetów I-VII. Zarówno kryteria horyzontalne, jak i specyficzne składają się z grupy kryteriów obligatoryjnych oraz rankingujących. Kryteria obligatoryjne oceniane będą zero-jedynkowo (możliwa ocena: TAK/NIE, a w uzasadnionych wypadkach NIE DOTYCZY). Niespełnienie kryterium (ocena: NIE) eliminuje projekt z możliwości otrzymania dofinansowania. Projekt może zostać wybrany do dofinansowania, jeśli w każdym z kryteriów obligatoryjnych zarówno z grupy kryteriów horyzontalnych, jak i specyficznych otrzyma ocenę „TAK” lub w uzasadnionych przypadkach „NIE DOTYCZY”.

Wśród kryteriów horyzontalnych obligatoryjnych (tj. obowiązujących we wszystkich priorytetach I-VII FEnIKS) jest kryterium pn. „Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną” (kryterium wynika wprost z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 (CPR) art. 9 ust. 3 oraz z zapisów Umowy partnerstwa i z zapisów Programu FEnIKS).

Zgodnie z opisem kryterium przyjętym przez Komitet Monitorujący:

„Sprawdzana jest zgodność projektu z wymogami klauzuli niedyskryminacyjnej, która stanowi, że wsparcie ze środków polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku gdy wnioskodawcą/beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiekolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.”

W przypadku gdy wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny) sprawdzane jest dodatkowo czy wnioskodawca ten podjął jakiekolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060. W szczególności sprawdzane jest czy na terenie jednostki samorządu terytorialnego (która jest wnioskodawcą lub której podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny jest wnioskodawcą) nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej jednostki samorządu terytorialnego dyskryminujące akty prawa miejscowego lub podjęte dyskryminujące uchwały¹, na dowód czego wnioskodawca (niezależnie od tego, czy jest jednostką samorządu terytorialnego, czy podmiotem przez nią kontrolowanym lub od niej zależnym) złożył oświadczenie o treści:

„Oświadczam, że:

- na terenie ...*, którą/który reprezentuję/od której zależny lub przez nią kontrolowany jest podmiot, który reprezentuję ** nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej jednostki samorządu terytorialnego dyskryminujące akty prawa miejscowego lub inne podjęte dyskryminujące uchwały,

¹ Przez dyskryminujące akty prawa miejscowego lub dyskryminujące uchwały należy rozumieć dokumenty, powodujące nieuprawnione różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiekolwiek przesłanki tj.: płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną.

- wnioskodawca, którego reprezentuję, nie podjął żadnych działań dyskryminujących, sprzecznych z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060 (...).

W związku z powyższym obowiązkiem instytucji oceniającej wnioski w FEnKS jest weryfikacja czy na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego nie obowiązują dyskryminujące akty prawa miejscowego, w tym uchwały ustanowione przez jej organy – w szczególności pod kątem ewentualnego działania dyskryminacyjnego w rozumieniu art. 9 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. lub naruszenia Karty Praw Podstawowych UE (2016/C 202/02).

Potwierdza to również stanowisko IZ, które od wszystkich Instytucji Pośredniczących i Wdrażających FEnKS wymaga weryfikacji przyjmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – wnioskodawców lub beneficjentów FEnKS 2021-2027 - aktów prawa miejscowego (w tym uchwał) albo stanowisk przeciwko lokalizowaniu na ich terenie różnego typu ośrodków dla cudzoziemców/migrantów, jako potencjalnie dyskryminujących w rozumieniu art. 9 ust. 3 rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060 lub stanowiących naruszenie Karty praw podstawowych.

Ad 3.

Zgodnie z informacją zawartą w ad 2 – warunkiem przyznania dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach VII priorytetu FEnKS jest m.in. spełnienie wszystkich kryteriów obligatoryjnych przyjętych przez Komitet Monitorujący FEnKS, w tym kryterium horyzontalnego pn. „Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną”.

Wystąpienia w sprawie ewentualnych działań dyskryminujących, które mogłyby być sprzeczne z zasadami rozporządzenia ogólnego (w tym w zakresie polityki migracyjnej) były kierowane do wnioskodawców funkcjonujących jako jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowe instytucje kultury. Działanie było podyktowane wyłącznie koniecznością dokonania oceny wyżej opisanego horyzontalnego kryterium oceny projektu.

Ad 4.

W trakcie oceny wniosków w procedurze konkurencyjnej (nabór FENX.07.01-IP.04-002/25) dokonywanej w kryterium pn. „Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną”, Komisja Oceny Projektów zidentyfikowała cztery przypadki aktów prawa miejscowego/stanowisk jednostek samorządu terytorialnego, które mogą zostać zakwalifikowane jako noszące znamiona dyskryminacji:

- 1) Uchwała Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 27 maja 2025 r. nr XIV/123/2025 w sprawie wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji migrantów na terenie Miasta Jawora,
- 2) Uchwała nr XIX/184/25 Rady Miasta Zabrze z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie wyrażenia stanowiska w przedmiocie niedopuszczenia do utworzenia na terenie Gminy Zabrze ośrodków o charakterze pobytu dla imigrantów oraz w sprawie wyrażenia stanowiska w przedmiocie nieprzyjmowania imigrantów w ramach paktu migracyjnego,
- 3) Uchwała nr XVI/151/2025 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 24 czerwca 2025 roku w sprawie sprzeciwu wobec ewentualnego zamiaru utworzenia na terenie Gminy - Miasto Stargard jakichkolwiek ośrodków dla imigrantów nielegalnie przekraczających granicę państwa,
- 4) Stanowisko Sejmiku Województwa Podlaskiego z 2 czerwca 2025 r. w sprawie sprzeciwu wobec „paktu migracyjnego”.

W trakcie zgłaszania uwag na etapie oceny ostatecznej do wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w ramach naboru FENX.07.01-IP.04-002/25 zostały skierowane pisma, w których zawarto uwagi dotyczące przyjętych aktów prawnych, które mogły zostać zakwalifikowane jako noszące znamiona dyskryminacji:

- 1) pismo nr DFE-WPI.3711.54.2025.KM z 12 marca 2026 r. skierowane do Dawida Iwańskiego, zastępcy Burmistrza Gminy Jawor,
- 2) pismo nr DFE-WPI.3711.66.2025.5 z 6 marca 2026 r. skierowane do Bartłomieja Szewczyka, dyrektora Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu,
- 3) pismo nr DFE-WPI.3711.91.2025.JK.5 z 10 marca 2026 r. skierowane do Rafała Zająca, Prezydenta Gminy Miasto Stargard,
- 4) pismo nr DFE-WPI.3711.26.2025.AD.5 z 13 marca 2026 r. skierowane do Małgorzaty Bil-Jaruzelskiej, zastępcy dyrektora Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki w Białymstoku im. Stanisława Moniuszki.

W załączeniu przekazuję ww. pisma.

Jednocześnie informuję, że zgodnie art. 48 ust 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027: „Dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców nie podlegają udostępnieniu przez właściwą instytucję w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 1535).

Procedura poprawy i uzupełniania wniosków na poszczególnych etapach oceny wynika z Regulaminu wyboru projektów w sposób konkurencyjny rozdział XIX „Procedura uzupełniania lub poprawy wniosku o dofinansowanie”.

Uwagi KOP zgłaszane na etapie oceny ostatecznej dotyczyły:

- 1) Uchwały Rady Miejskiej w Jaworze z 27 maja 2025 r. nr XIV/123/2025 w sprawie wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji migrantów na terenie Miasta Jawora – uwaga nr V w piśmie nr DFE-WPI.3711.54.2025.KM z 12 marca 2026 r.,
- 2) Uchwały nr XIX/184/25 Rady Miasta Zabrze z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie wyrażenia stanowiska w przedmiocie niedopuszczenia do utworzenia na terenie Gminy Zabrze ośrodków o charakterze pobytu dla imigrantów oraz w sprawie wyrażenia stanowiska w przedmiocie nieprzyjmowania imigrantów w ramach paktu migracyjnego – uwaga nr IV w piśmie nr DFE-WPI.3711.66.2025.5 z 6 marca 2026 r.,
- 3) Uchwały nr XVI/151/2025 Rady Miejskiej w Stargardzie z 24 czerwca 2025 roku w sprawie sprzeciwu wobec ewentualnego zamiaru utworzenia na terenie Gminy - Miasto Stargard jakichkolwiek ośrodków dla imigrantów nielegalnie przekraczających granicę państwa – uwaga nr II w piśmie nr DFE-WPI.3711.91.2025.JK.5 z 10 marca 2026 r.,
- 4) Stanowiska Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 2 czerwca 2025 r. w sprawie sprzeciwu wobec „paktu migracyjnego” – uwaga nr IV w piśmie nr DFE-WPI.3711.26.2025.AD.5 z 13 marca 2026 r.

Ad 5.

Możliwość przyznania dofinansowania dla projektu jest zależna wyłącznie od wyników oceny złożonego wniosku o dofinansowanie pod kątem zgodności z kryteriami wyboru projektów przyjętymi przez Komitet Monitorujący FENKS 2021-2027. Jednym z kryteriów obligatoryjnych na etapie oceny ostatecznej jest horyzontalne kryterium pn. „Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną”, które zostało opisane w ad 2.

MKiDN, jako Instytucja Pośrednicząca, nie ma możliwości zastosowania na etapie oceny żadnych dodatkowych warunków, które nie wynikałyby z przyjętych przez Komitet Monitorujący kryteriów.

Jednocześnie informuję, że system oceny i wyboru projektów w ramach Programu FEnIKS jest tak ukształtowany, że wnioskodawcy w przypadku negatywnej oceny wniosku przysługują środki odwoławcze rozpatrywane przez instytucje niezależne od instytucji dokonującej tej oceny, tj.:

- protest od negatywnego wyniku oceny (rozpatrywanego przez IZ FEnIKS),
- skarga do sądu administracyjnego.

W zakresie programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie istnieją zapisy uzależniające przyznanie środków od przyjęcia przez jednostki samorządu terytorialnego określonej polityki migracyjnej.

Przyznawanie dofinansowań odbywa się w trybie konkursowym, na podstawie publicznie dostępnych regulaminów i specyfikacji oraz jasno określonych kryteriów oceny, odnoszących się wyłącznie do jakości i wartości projektów kulturalnych. Oceny wniosków dokonują niezależni eksperci.

Działania samorządów w obszarach niezwiązanych z realizacją projektów, w tym w zakresie polityki migracyjnej, nie stanowią kryterium oceny i nie mają wpływu na decyzje o przyznaniu środków.

Proces ten jest transparentny, oparty na zasadzie równego traktowania wnioskodawców oraz wyklucza możliwość uznaniowego przyznawania środków lub wykorzystywania ich jako instrumentu nacisku politycznego.

Ad 6.

Z informacji posiadanych przez MKiDN wynika, że wyeliminowano z obrotu prawnego:

- 1) Uchwałę Rady Miasta Zabrze - Uchwała Nr XXX/303/26 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 marca 2026 r. w sprawie uchylenia Uchwały nr XIX/184/25 Rady Miasta Zabrze z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie wyrażenia stanowiska w przedmiocie niedopuszczenia do utworzenia na terenie Gminy Zabrze ośrodków o charakterze pobytu dla imigrantów oraz w sprawie wyrażenia stanowiska w przedmiocie nieprzyjmowania imigrantów w ramach paktu migracyjnego;
- 2) Uchwałę Rady Miejskiej w Stargardzie - Uchwała Nr XXIV/237/2026 z dnia 18 marca 2026 r. uchylająca uchwałę w sprawie przyjęcia stanowiska Rady Miejskiej w Stargardzie, tj. uchwałę Nr XVI/151/2025 z dnia 24 czerwca 2025 r.;
- 3) Uchwałę Rady Miejskiej w Jaworze - Uchwała Nr XXIII/198/2026 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 23 marca 2026 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr XIV/123/2025 z dnia 27 maja 2025 roku w sprawie wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji migrantów na terenie Miasta Jawor.

Nadal obowiązuje Stanowisko Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 2 czerwca 2025 r. w sprawie sprzeciwu wobec „paktu migracyjnego”.

Ad 7.

Komisja Oceny Projektów powołana w ramach naboru i oceny projektów FEnKS nie prowadziła żadnych działań koordynacyjnych oraz monitoringowych w zakresie działalności poszczególnych samorządów co do przyjmowanych przez nie uchwał.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/